

DĚDICTVÍ PO PŘEDCÍCH

Lije, neprší, ale lijí! Choulím se pod planou jabloň, aniž by mě její koruna se zvadlým listím chránila, hledám kousíček závětrí za štíhlým kmenem, protože říjnový vítr je už nepříjemně studený, a říkám si: „Musíš ještě chvíli vydržet! Už se rozednívá, přece bys to nevzdal teď, kdy se každým okamžikem mohou objevit.“

A tak zvedám vodou napitý límec hubertusu, ruce vrážím co nejhlouběji do kapes, třebaže i tam už není sucho a netrpělivě prohlížím úžlabinu mezi poli.

Svět myslivců je asi pro většinu lidí podivný, nepochopitelný. Dobrovolně vstáváme v době, kdy ostatní boří nosy do polštářů, místo pohodlných polobotek obouváme holínky a z pestré palety barev jsme si zvolili zelenou. Ale zatím jsme tady, ustáli jsme vlnu nevráživosti těch, kdo v nás vidí jen chlapy s puškami a odmítají respektovat náš silný vztah k přírodě, ke všemu, co – zatím – ještě žije v lesích i na polích. Žijeme a zuby nehty se držíme své záliby (spíše lásky!), kterou jsme zdědili po předcích. V naší rodině zřejmě se tento vztah noří hluboko do historie lidstva. Moji praprapředkové asi ještě tloukli pazourek a ostré štěpiny připevňovali zvířecími šlachami k hrotům oštěpů i šípů a skřípali zuby při broušení kamenné sekery. Civilizace nás postupně vyzbrojila zbraněmi, jež jsou omluvitelné jen ve spojení s rozumem. Jinak by už dávno poletovalo ve vzduchu pouze listí a z těch tvorů, kteří se honosí chlupatým kožíškem, by možná zůstaly jen housenky. Paradoxně však nejvíce zvířetí mají na svědomí zemědělci, developeři a pak ještě řidiči...

Brrr! To je zima! Vítr žene ledové kapky přímo do tváře. Beranice je tak nacucaná vodou, že tíží mou hlavu jako kámen. Přímo před očima mi ze štítku pokrývky hlavy stéká pramínek vody. To mi tak moc už nevádí, spíše se snažím uchránit hlaveň kulovnice, aby do ní nenatekla ani kapička. Kontroluji také puškohled, ale krytka chrání objektiv i okulár spolehlivě. Moje zdánlivě úzkostlivá opatrnost je na místě. Nechtěl bych totiž dopadnout jako kamarád, který vodu v hlavní zbraně podcenil. Čtrnáct dní chodil v Jeseníkách za jelenem a potkal se s ním právě v takovém nečase. Střetli se na úzkém chodníčku – člověk a majestátný paroháč. Oba zmoklí, nevrlí a hodně (v případě člověka určitě) podráždění.

Jako bych to viděl na vlastní oči. Lovec úlevně vydýchne: „Konečně!“ Strhne z ramene pušku a se zadostiučiněním stiskne spoušť.

Rána skutečně vyšla. Přítel je však od té doby mírně nahluchlý a v pokoji má na zdi pověšenou kulovnici, jejíž hlaveň tak trochu připomíná ježka. Bez úhony zůstal pouze jelen.

Jasní se. Mraky letí po obloze jako vzteklé. Hrr, hrrr! Jen počkejte, vy dole, teď vám ukážeme sílu živlů!

Houby ukážete! Ještě neznáte, nás, lidi. To my dokážeme věci, až někdy zůstává rozum stát. Dešťový mrak? Chacha! Takhle atomový, to je fofr! Při tom srovnání jsou podzimní vichřice úplná prkotina.

Mí praprapředkové na tom byli podstatně hůře. Mokli a mrzli při lovu stejně jako já, ale s tím rozdílem, že když neulovili, měli hlad. Já, až se vrátím domů, budu mít na stole připravenou snídani, v koupelně suché oblečení. A žena pronese obvyklé: „Neudělal bys líp, kdyby sis poležel?“

Cože? Ležet, spát a nevidět, jak se za mírným pahrbkem vynořuje jedna, druhá, třetí hlava? Celá srnčí tlupa se dala na pochod směrem ke mně. Vede ji srna, v dobré kondici, nadějná matka budoucích pokolení této krásné zvířete. Je z celé tlupy nejmoudřejší, nejzkušenější z osmi. Kdysi dávno jsem však potkával daleko silnější tlupy; viděl jsem pochod celého srnčího kmene. Sto a dva kusy táhly tenkrát zimní krajinou jako pohádkové přízraky, jako výsměch snaze civilizace zničit všechno živé. Bohužel, bylo to předčasné radování. Netrvalo dlouho a z velkých tlup srnčí zvířete zůstaly žalostné zbytky. Lidé ukradli zvířeti její životní prostor a z polí po vegetačním období zůstaly – hladomorny. Ale i tak my, myslivci, víme, že zvířetí nás, lidi, určitě přežije. Nepotřebuje k životu oheň, oděv a umí si

vyhledat potravu i ve velmi svízelných podmínkách. (Jen řekněte své ženě, ať vám upeče chléb nebo utká přízi na košili. To se už v konzumní společnosti – až na vzácné výjimky – nenosí.)

Vítr zesílil, změnil se na vichřici, jak to při východu slunce bývá. Déšť proměnil kapky na krupobití. Ledovice mi buší do beranice, kroupy velikosti nehtu na palci štípají do tváře, sekají po ruce, cvakají o kov hlavně.

Tlupa přidala a rychle se blíží, aby našla útočiště v houštině ani ne sto metrů za mými zády. Pátý kus je slabounké srnče; to si vybírám, protože by zřejmě zimu nepřežilo. Myslivecké rozhodnutí, které je zárukou, že zdravé kusy zůstanou do chovu a zajistí budoucnost srnčí zvěře. (Můj praprapředeck by bacil největší kus a pokud by se mu podařilo, tak raději hned dva! Co kdyby zítra už neulovil, vždyť štěstí je tak vrtkavé?)

Zkřehlými prsty sundávám krytky z puškohledu a hmatám na pojistku. O – pa – tr – ně! Nesmí cvaknout, jinak zvěř zradím.

S pojistkou je všechno v pořádku, teď jen najít klid, usadit pažbu v rameni a zamířit. Dýchám otevřenými ústy, abych zklidnil bušení srdce. Srnčí je na dvacet kroků. Vedoucí srně se něco nepozdává, zastavuje se a jistí.

Záměrný kříž se ustaluje na komoře vybraného kusu. Posouvám jeho hrot na tři prsty za plecko. Napětí vrcholí, takže nevnímám, že krupobití přešlo opět v silný liják. Čas se scvrkává na zlomek sekundy, kdy napínáček uvolní úderník... Nemrzl jsem zbytečně!

- Mrzl! -

Bylo to jako když se na okamžik podíváte do slunce. Chvilí nato jste slepí, nevidomí, tak jako já, protože zlomyslný déšť v závanu větru chrstl stříkanec přímo do objektivu puškohledu. Před očima se mi zavlnilo, jako když ve filmu přechází režisér z reálu děje do vzpomínek. A když jsem se vzpamatoval, byl prostor před ústím kulovnice prázdný.

„No, ty vypadáš!“ spráskla ruce žena, když se ve dveřích objevilo zplihlé stvoření, s tváří téměř fialovou a cvakajícími zuby. „Kam se poděl rozum, ten myslivecký, když se jím tak vždycky holedbáš? Chřipka ti klepe na rameno, už abych šla nakoupit citrony a kapky do nosu...“ (Tak nevím, zda to byla ironie nebo upřímná starost?)

Když jsem ze sebe strhal mokré svršky a zamířil do koupelny, abych se prohřál v horké vodě, řekla: „Počkej!“ a podávala mi skleničku, z níž „světe zboř se!“ zavanula vůně nektaru. (I slivovici se dá za určitých podmínek tak říkat.)

Asi jsme trochu zvláštní, my, lovci moderní doby. Touláme se přírodou stejně jako se toulávali naši praprapředkové. Většinu roku se staráme o zvěř a krajinu, dřeme do úmoru, abychom nastřádali krmení pro dobu nouze, hlídáme zbytky přirozeného prostředí zvěře, což je rok od roku těžší. Jen v krátkém čase se věnujeme lovu, vyhráváme, prohráváme a ukládáme do paměti vzácné chvíle setkání.

Žijeme vedle vás ostatních, z nichž někteří nám fandí, jiní nás nenávidí. Slyšíme poznámky typu: „No jo, ti na to mají. Střelí si co chtějí a cpou se zvěřinou, až jim za ušima praská...“

Víte, ono je všechno tak trochu jinak. V civilu nás nepoznáte, protože se od ostatních ničím nelišíme. Jen v duši máme ukryto ono poselství dávných věků. Neseme je touto dobou po cestách kostrbatých, zrádných a mnohdy ještě ztížených klacky, které nám metáte pod nohy.

*Jenže my si to svoje uhájíme. Někdy jsme romantici, jindy dřiči, kteří ve jménu přírody obětují čas i sílu, aby jí zůstalo co nejvíce i pro ty ostatní – pro vás.
Snad – někdy – pochopíte...*